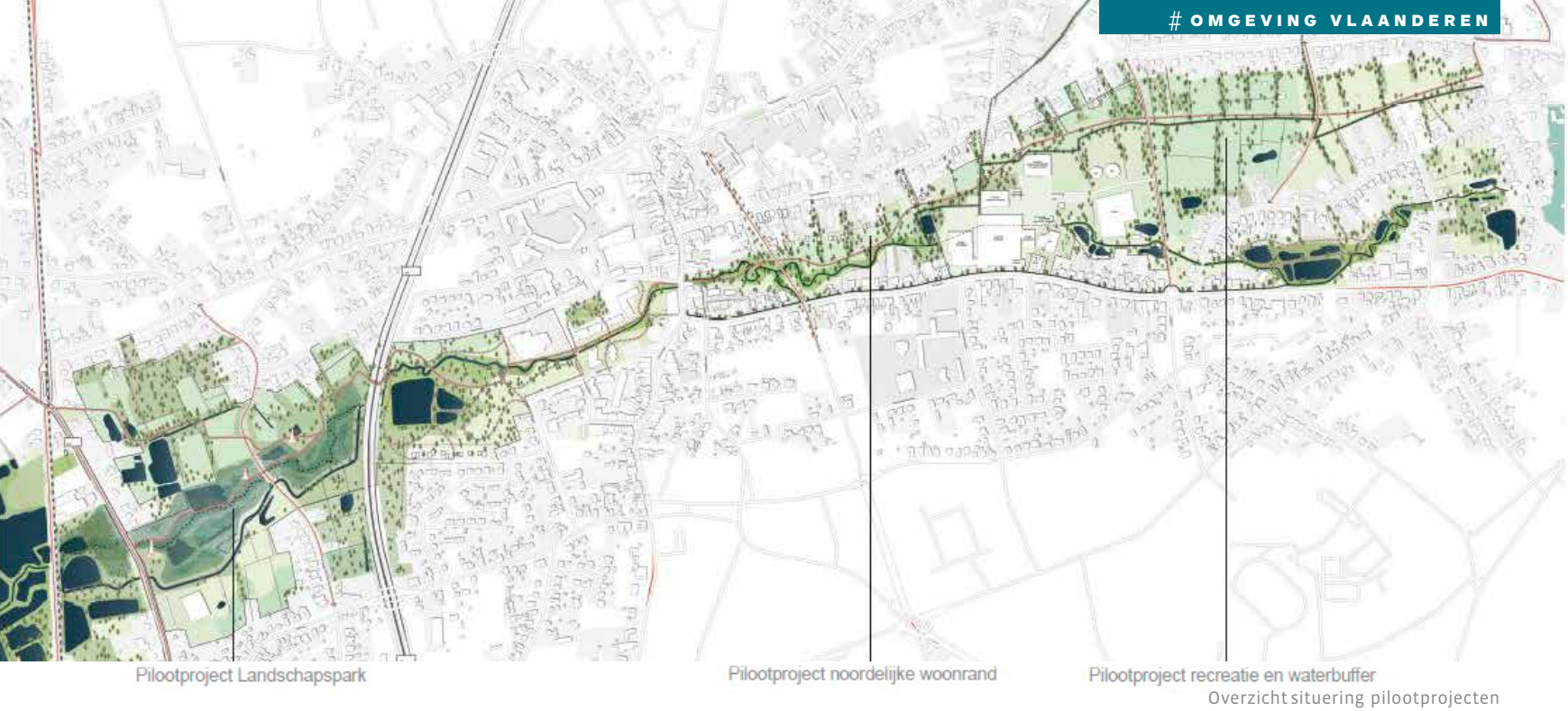

Atelier Multifunctioneel Landschap Roosterbeek

Vernieuwende onderzoeksprojecten met een experimenteel kantje – het is misschien niet het eerste waar de Vlaamse overheid mee geassocieerd wordt. Vaak wordt aan die zijde het bekende pad bewandeld, volgens geijkte procedures, en worden er weinig nieuwe zijpaden verkend. Toch kan het anders. Met het Atelier Multifunctioneel Landschap Roosterbeek wordt nu door T.OP Limburg¹ net dat interessante stapje zijwaarts gezet. Dit onderzoeksproject, dat volgens het principe van ecosysteemdiensten werd opgezet, focust op het thema ‘water’. De huidige complexiteit van de waterproblematiek verplicht tot overleg tussen verschillende partners om krachten en middelen te bundelen en te komen tot een gezamenlijke, integrale aanpak. Samen nadenken over oplossingen is meer dan ooit actueel.

Interactief ontwerpend onderzoek vanuit het perspectief van ecosysteemdiensten

MARTHE REUMERS [DEPARTEMENT OMGEVING VLAANDEREN]

Meer ruimte voor de Roosterbeek,
meer kwaliteit en beleving
van het landschap.

Het team van T.OP Limburg wil samen met de partners op het terrein werk maken van integrale gebiedsontwikkeling en gaat op zoek naar vernieuwende samenwerkingsverbanden en win-winsituaties. Voor het waardevolle gebied De Wijers, Land van 1001 Vijvers, en zijn vele beheerders en gebruikers, is een verbetering van zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het water in het gebied van cruciaal belang. Ondanks vele studies, overleg en zelfs gedeelde doelstellingen blijkt het in de praktijk vaak erg moeilijk om tot realisaties te komen. Uit dit gegeven ontstond de uitdaging en de ambitie om een onderzoeksproject op te zetten dat niet alleen de doelstellingen verenigt maar ook een stap verder zet richting realisatie. Als studiegebied werd de Roosterbeekvallei gekozen. Het project wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met de gemeente Zonhoven, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), het Agentschap voor Natuur en Bos en verschillende diensten van Provincie Limburg.²

Focus op de Roosterbeekvallei:
knelpunten en potenties.

De Roosterbeek ontspringt in Genk op het Kempisch Plateau, loopt dwars door het centrum van Zonhoven, verdwijnt daar ondergronds en mondt uit in de Demervallei. De studie focust op het gedeelte gelegen in Zonhoven, van De Teut tot aan het Vijverkerengebied. In het studiegebied zijn er drie sequenties of deelgebieden te onderscheiden: de bovenstroom meanderend door het natuurgebied, het ‘tussengebied’ of overgangsgebied waar de verstedelijkingsdruk zich begint te manifesteren in de vorm van verspreide bebouwing en vertuining, en het dicht bebouwde, verharde centrum van Zonhoven waar de beek door inbuizing de ondergrond in duikt. De waterloop zorgt voor een substantiële watertoevoer naar de talrijke vijvers van De Wijers. Het valleigebied bevat echter een aantal kunstmatige barrières zoals het kanaal, wegeninfrastructuur en inbuizingen. Ook andere knelpunten zoals overstorten, verdroging, verstedelijkingsdruk door bebouwing en infrastructuur bedreigen de natuurlijke werking van de waterloop en hebben een negatieve impact op de waterkwaliteit en -kwantiteit in het hele gebied. Bovendien werd de Roosterbeek in de loop der jaren gedegradeerd tot ‘achterkant van vertuining’, en werd zij steeds minder zichtbaar en minder ‘beleefbaar’. De Roosterbeekvallei bezit nochtans de potentie om als kwalitatieve groenblauwe ader bij te dragen tot een beter functionerend watersysteem. Als drager van een recreatief en functioneel netwerk kan ze missing links invullen en nieuwe verbindingen leggen, ook doorheen het bebouwde centrum. Het

1 Territoriaal Ontwikkelingsprogramma Limburg. Departement Omgeving initieerde in 2013 T.OP Limburg om bij te dragen aan de maatschappelijke en economische heropleving van de regio na de sluiting van Ford-Genk. Het realisatiegericht open partnerschap versterkt de ruimtelijke pijler van SALK, het actieplan dat de Vlaamse Regering uitvoert om de economie zuurstof te geven. <http://www.toplimburg.be/>

2 Voor de uitvoering van de onderzoeksopdracht wordt er beroep gedaan op de kennis en talenten van een ontwerpteam, gevormd door Delva Landscape Architects, i.s.m. plusofficearchitects en Witteveen + Bos.